Dísznyeregtakaró - ún. cafrag

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	52.2790.1
Készítés ideje:	1600 KÖRÜL
Készítés helye:	Törökország (Oszmán Birodalom)
Anyag:	bársony; fémfonalas selyemrojt
Technika:	aranyozott ezüstfonallal hímzett; atlaszselyem applikáció
Méretek:	hosszúság: 67 cm szélesség: 137,5 cm

A fekvő téglalap alakú dísz-nyeregtakarót vörös bársony alapon kék (egykor zöld) és sárga selyematlasz applikáció, valamint arany- és ezüst dróttal (skófiummal) hímzett, a középtengelyre tükörszimmetrikus növényi minta díszíti. Tükrében a sarkokból kinövő, az egész mezőt betöltő virágzó szilvafaágak hatalmas, csipkés szélű mandorlát fognak közre. A mandorlában kék alapon sarlós ívű virágos ágak között platánlevélmotívum, közepében rozetta. Három oldalon futó keretsávjában kisebb kék és sárga alapszínű mandorlák virágos ágakkal váltakoznak. Alsó szegélyét és két oldalát fémfonalas selyembojtsor keretezi.

A 17. századi magyar főúri lóöltözetek gyakori darabjai voltak a drága, hímzett török cafragok (törökül: *caprag*), melyeket a későbbi leltárak is meglehetős részletességgel írnak le. A nyeregtakarót Esterházy Pál ingóságainak 1654-ben Fraknó várában felvett inventáriuma említi elsőként: *Az czafragoknak és kápáknak száma. - Nr. 6. Item vörösbárson skófiom portai czafrag, zöld és kék virágokkal.* A fraknói Esterházy-kincstár 1725. évi leltára a következőképp írja le: *Egy Vörös bársonyos Arany s Ezüst Skofiomal Szép Virágokra ki varrott Török csafrangh mellynek a közepén kék Atlaczra varrott Öregh Viragh vagyon.*

Irodalom

- Pásztor Emese: *Spectacle and Splendour. Ottoman Masterpieces from the Museum of Applied Arts in Budapest*. Sharjah Museum of Islamic Civilization, Sharjah, 2016. - Cat. 12
- Szerk.: Pásztor Emese: *Az Esterházy-kincstár textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 52. (Pásztor Emese)
- Szerk.: Mikó Árpád, Verő Mária: *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16-17. század)*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2008. - Nr. VIII-12 (Pásztor Emese)
- Pásztor Emese: *Oszmán-török hímzések az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből (16-19.sz.)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 44.
- Gombos Károly: *Régi keleti hímzések Rodosztól Bokharáig*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1981. - Nr. 2.
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti Múzeum 1872-1972*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 158.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum